

ผลกระทบทางกฎหมายของการร่วมตัวเป็นตลาดยุโรปเดียว
ต่อผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็งส่งออกไทย

นายทองพันธ์ ลีจपालะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-200-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IMPACTS OF SINGLE EUROPEAN MARKET LEGAL MEASURES
ON THAI FROZEN FISHERY PRODUCTS

Mr. Tanongpan Satjapala

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-200-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบทางกฎหมายของการรวมตัวเป็นตลาดยุโรปเดียว
ต่อผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็งส่งออกไทย
โดย นายทนงพันธ์ สัจจपालะ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ)

[Signature]
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์)

[Signature]
..... กรรมการ
(อาจารย์วิฑูร ตัญยานนท์)

[Signature]
..... กรรมการ
(อาจารย์ปราณี ศรีสมบูรณ์)

[Signature]
..... กรรมการ
(อาจารย์พงษ์เทพ วิไลพันธ์)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ด้วยเงินอุดหนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

หนังสือ : ผลกระทบทางกฎหมายของการรวมตัว เป็นตลาดยุโรป เดียวต่อ
ผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็งส่งออกไทย, (Impacts of Single European Market Legal
Measures on Thai Frozen Fishery Products) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ชุมพร
ปัจจุสานนท์, 268 หน้า. ISBN 974-584-200-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่า การรวม เป็นตลาดยุโรป เดียวจะส่งผลกระทบต่อ การ
ส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็งไทยหรือไม่ และถ้ามีผลกระทบจะ เป็นผลกระทบในด้านใดบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรวมตัว เป็นตลาดยุโรป เดียวจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลิตภัณฑ์
ประมงแช่แข็งไทยทั้งภาค เอกชน และภาครัฐ ในเรื่องมาตรฐานทาง เทคนิค การคุ้มครองผู้บริโภค และ
การควบคุมทางด้านสัตวแพทย์ 2) ภาค เอกชนของไทยจะได้รับผลกระทบ คือ ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออก จะต้อง
ปรับการผลิต และสุขอนามัยของสถานที่ผลิต ส่วนภาครัฐซึ่ง เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์
จะต้องดูแลแหล่งจับสัตว์น้ำหรือแหล่ง เพาะ เลี้ยง สะพานปลาและ โรงงานผลิต อย่าง เข้มงวด พร้อมกับปรับ
การตรวจสอบ รับรองผลิตภัณฑ์ให้ เป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป 3) รัฐบาลไทยควรมีผู้ติดกฎหมาย
มาตรฐานสารตกค้างจากยาสัตว์และปรับ เปลี่ยนระ เบียบปฏิบัติบางประการ เพื่อส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์
ประมงแช่แข็ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิติกร ทงทนต์ สักดาผะ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ปัจจุ

##C270700 : MAJOR LAW

KEY WORD: IMPACTS/LEGAL/SINGLE EUROPEAN MARKET/FROZEN FISHERY PRODUCTS

TANONGPAN SATJAPALA : IMPACTS OF SINGLE EUROPEAN MARKET LEGAL MEASURES ON THAI FROZEN FISHERY PRODUCTS. THESIS ADVISOR :

ASSO. PROF. DR. CHUMPHORN PACHUSANOND, 268 PP.

ISBN 974-584-200-1

This thesis aims at illustrating some implications of the Single European Market on Thai frozen fishery industries.

The findings of this thesis are as follow: 1) EU Directives relating to consumer protection, technical and veterinary area will effect the export of Thai frozen fishery products. 2) With regard to the Thai frozen fishery producers, improvements within the processing plants are needed to response the requirements of EU Directives such as plant sanitations, temperature control in the storage rooms etc. 3) As competent authority, testing and certification will be delivered to whom which processing plants comply with EU Directives. For this reason, aquaculture animal farms and auction markets will be more strickly controlled by the competent authority. 4) Thai legislation should be adopted in the area of drug residues in animal products. Similarly, some measures should be taken and reformed to promote the export of Thai frozen fishery products.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิสิต.....ทพ.ทพ. สัตติมา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ. ใจ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์ เป็นอย่างดียิ่ง โดยท่านได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ พร้อมทั้งสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์วิฑูร ตุลยานนท์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ท่านอาจารย์ปรานี ศรีสมบูรณ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ท่านอาจารย์สรจักร เกษมสุวรรณ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และท่านอาจารย์พงษ์เทพ วิไลพันธ์ อาจารย์ประจำคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ อันมีคุณค่าจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีทุกประการ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ของกองวิเคราะห์อาหารส่งออก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่คอยห่วงใย พร้อมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และบุคคลสุดท้ายที่ถ้าไม่ได้กล่าวถึงแล้ว กิตติกรรมประกาศคงไม่สมบูรณ์บุคคลดังกล่าวคือ คุณอ้อฉมา ลีจपालะภรรยาของผู้เขียน เธอเป็นผู้ที่คอยให้กำลังใจและมีความเชื่อมั่นตลอดมาว่าผู้เขียนจะสามารถทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จการศึกษาได้

ข้อบกพร่องทั้งหลายที่มีในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ทั้งสิ้น

ทงนพันธ์ ลีจपालะ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
- วิธีการดำเนินการวิจัย	6
- สมมติฐาน	6
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การขจัดอุปสรรคทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ประมงแช่แข็ง	8
2.1 หลัก Mutual Recognition ไม่เพียงพอต่อการขจัด อุปสรรคทางด้านเทคนิค	16
2.2 การทำกฎหมายให้เป็นแนวทางเดียวกัน (Harmonization of Legislation)	17
บทที่ 3 ข้อกำหนดของสหภาพเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง	33
3.1 ข้อกำหนดซึ่งมีวัตถุประสงค์ทำให้มาตรฐานทางเทคนิค เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (Technical Harmonization)	41
ก. ข้อกำหนดเกี่ยวกับวัตถุเจือปนอาหารที่อนุญาตให้ใช้ ในผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง	41
ข. ข้อกำหนดเกี่ยวกับวัสดุสัมผัสอาหาร	45
ค. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรอง คุณภาพผลิตภัณฑ์	49

3.2	ข้อกำหนดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection)	52
ก.	ข้อกำหนดเกี่ยวกับฉลากกำกับอาหาร	53
3.3	ข้อกำหนดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมทางด้านสัตวแพทย์ (Veterinary Control)	58
ก.	ข้อกำหนดของปริมาณสารตกค้างสูงสุดในอาหารที่ผลิตจากสัตว์	59
ข.	ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขอนามัยและการวางตลาดของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ (animal health conditions governing the placing on the market of aquaculture animal products)	62
ค.	ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขอนามัย (health condition) สำหรับสินค้า และการวางจำหน่ายในท้องตลาดของผลิตภัณฑ์ประมง	66
<u>บทที่ 4</u>	ประเมินผลกระทบจากสาระของข้อกำหนดสหภาพยุโรป	78
4.1	ผลกระทบจากข้อกำหนดเกี่ยวกับวัตถุเจือปนอาหารที่อนุญาตให้ใช้ในผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง	78
ก.	หลักเกณฑ์การใช้วัตถุเจือปนอาหารซึ่งมีความหมายคลุมเครือ (ambiguous meaning)	79
ข.	ผลกระทบอันเกิดจากความแตกต่างระหว่างบัญชีวัตถุเจือปนอาหารของสหภาพกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 84 (พ.ศ. 2527) เรื่องวัตถุเจือปนอาหาร	80
4.2	ผลกระทบจากข้อกำหนดที่ใช้บังคับกับ	
วัสดุซึ่งสัมผัสอาหาร	85	
ก.	ข้อกำหนดของวัสดุสัมผัสอาหารที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของผู้บริโภคซึ่งมีความหมายคลุมเครือ (ambiguous meaning)	85
ข.	ข้อกำหนดคุณสมบัติของสารที่ใช้ทำพลาสติก เป็นข้อกำหนดที่มีมาตรฐานสูง	86

4.3	ผลกระทบจากข้อกำหนดเกี่ยวกับฉลากกำกับอาหาร	
	ก. ผลกระทบจากข้อความบนฉลากกำกับอาหาร	87
4.4	ผลกระทบจากข้อกำหนดของปริมาณสารตกค้างสูงสุด ในอาหารที่ผลิตจากสัตว์	
	ก. ข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทสารตกค้าง และ ปริมาณสารตกค้างสูงสุด	88
4.5	ผลกระทบจากข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขอนามัยและการวางตลาด ของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ (animal health conditions governing the placing on the market of aquaculture animal products)	
	ก. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับรองพื้นที่ประเทศที่สาม ของสหภาพ	91
4.6	ผลกระทบจากข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขอนามัย (health condition) สำหรับสินค้า และการวางจำหน่ายในท้องตลาด ของผลิตภัณฑ์ประมง	
	ก. ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขลักษณะของเรือประมง	92
	ข. ข้อกำหนดของอาคารหรือสถานที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง	93
	ค. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการตรวจสอบผลิตภัณฑ์	96
บทที่ 5	ประเมินผลกระทบในภาพรวมของตลาดยุโรปเดี่ยว	99
5.1	ผลกระทบในภาพรวมของหน่วยงานตรวจสอบและ รับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์	99
	ก. ผลกระทบอันเกิดจากการที่สหภาพกำหนดให้ หน่วยงานรับผิดชอบ (Competent Authority) ของไทยมีเพียงหน่วยงานเดียว	104
5.2	ผลกระทบในภาพรวมของผู้ผลิต	105
5.3	ผลกระทบในภาพรวมของผู้ส่งออก	106
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	109
	เอกสารอ้างอิง	115

ภาคผนวท ก Directive 89/107/EEC on the approximation of the laws of the Member States concerning food additives authorized for use in foodstuffs intended for human consumption	121
ภาคผนวท ข Proposal for a Council Directive on food additives other than colours and sweeteners (92/C 206/03) COM (92) 255 final-SYN 424 (Submitted by the Commission on 18 June 1992)	128
ภาคผนวท ค Directive 89/109/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to materials and articles intended to come into contact with foodstuffs	157
ภาคผนวท ง Directive 90/128/EEC relating to plastics materials and articles intended to come into contact with foodstuffs	164
ภาคผนวท จ Directive 93/9/EEC amending Directive 90/128/EEC relating to plastic materials and articles intended to come into contact with foodstuffs	171
ภาคผนวท ฉ Directive 89/397/EEC on the official control of foodstuffs	178
ภาคผนวท ฎ Directive 79/112/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to the labelling, presentation and advertising of foodstuffs for sale to the ultimate consumer	182

<p>ภาคผนวก ๗ Directive 89/395/EEC amending Directive 79/112/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to the labelling, presentation and advertising of foodstuffs for sale to the ultimate consumer</p>	200
<p>ภาคผนวก ๘ Directive 90/496/EEC on nutrition labelling for foodstuffs</p>	204
<p>ภาคผนวก ๙ Regulation (EEC) No 2377/90 laying down a Community procedure for the establishment of maximum residue limits of veterinary medicinal products in foodstuffs of animal origin</p>	209
<p>ภาคผนวก ๑๐ Regulation (EEC) No 675/92 amending Annexes I and III of Regulation (EEC) No 2377/90 laying down a Community procedure for the establishment of maximum residue limits of veterinary medicinal products in foodstuffs of animal origin</p>	217
<p>ภาคผนวก ๑๑ Regulation (EEC) No 762/92 modifying Annexes V of Regulation (EEC) No 2377/90 laying down a Community procedure for the establishment of maximum residue limits of veterinary medicinal products in foodstuffs of animal origin</p>	223
<p>ภาคผนวก ๑๒ Directive 91/67/EEC concerning the animal health conditions governing the placing on the market of aquaculture animals and products</p>	226

ภาคผนวก ท Directive 91/493/EEC laying down
the health conditions for the production and
the placing on the market of fishery products 244

ภาคผนวก ๓ Directive 92/48/EEC laying down the
minimum hygiene rules applicable to fishery
products caught on board certain vessels in
accordance with Article 3 (1) (a) of Directive
91/493/EEC 264

ประวัติผู้เขียน 268

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ประมง
 แช่แข็งและสิ่งที่เกี่ยวข้อง ระหว่างมาตรฐาน Codex
 มาตรฐานสหภาพยุโรป และมาตรฐานของประเทศไทย 38

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบวัตถุดิบอาหารที่กำหนด
 ให้ใช้ในผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็งของสหภาพยุโรป
 กับประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 84
 (พ.ศ. 2527) เรื่องวัตถุดิบอาหาร 80

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	ขั้นตอนกระบวนการนิติบัญญัติของสหภาพยุโรป	28
แผนภูมิที่ 2	ขั้นตอนการควบคุมผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง รวมทั้ง กฎหมายไทยและกฎหมายสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้อง	33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย